

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/47/2016
Identifikačné číslo spisu: 4016200039
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4016200039.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: O. O., B. XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/23/2016-16 zo dňa 25. apríla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. apríla 2016, č. k. 23Sd/23/2016-16, v znení opravného uznesenia z 18. mája 2016, č.k. 23Sd/23/2016-20, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 3. decembra 2015 podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Opravným uznesením z 18. mája 2016, č.k. 23Sd/23/2016-20, krajský súd podľa § 164 OSP opravil výrok rozsudku tak, že „potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 3. decembra 2015.

Krajský súd na základe opravného prostriedku navrhovateľa preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne o zvýšení starobného dôchodku od 1. januára 2016 podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 283/2015 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2016.

Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že starobný dôchodok sa navrhovateľovi vyplácal k 31. decembru 2015 v sume 269,50 eur mesačne zvýšený na sumu minimálneho dôchodku podľa § 82b zákona o sociálnom poistení. Na účely zvýšenia dôchodku od 1. januára 2016 podľa § 82 zákona o sociálnom poistení sa neprihliada na zvýšenie dôchodku na sumu minimálneho dôchodku. Bez sumy zvýšenia na sumu minimálneho dôchodku starobný dôchodok patrí k 31. decembru 2015 v sume 215,20 eur mesačne. Táto suma bola od 1. januára 2016 zvýšená o 1,90 eur mesačne na sumu 217,10 eur mesačne. Keďže spôsob zvýšenia dôchodkovej dávky od 1. januára 2016 bol vykonaný v zmysle platných právnych predpisov, krajský súd rozhodnutie odporkyne ako vecne správne podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil.

O trovách konania krajský súd rozhodol tak, že navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože nemal v konaní úspech.

2.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a odôvodnil ho nesúhlasom so sumou starobného dôchodku v porovnaní s dávkou v hmotnej núdzi. Poukázal na sumu starobného dôchodku, ktorá mu bola vyplácaná od 1. júla 2015 v sume 269,50 eur, preto si myslí, že o 1,90 eur mesačne mala byť zvýšená taktó vyplácaná suma starobného dôchodku a nie 215,20 eur mesačne. Navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že bolo rozhodnuté, že zvýšený na sumu minimálneho dôchodku (269,50 eur mesačne) je vyšší, ako starobný dôchodok zvýšený podľa § 82 zákona o sociálnom poistení (217,10 eur mesačne, preto navrhovateľovi patrí starobný dôchodok vo vyššej sume).

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech.

Podľa §491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, ktorý podľa tretej hlavy piatej časti OSP preskúmal na základe podaného opravného neprávoplatné rozhodnutie odporkyne o zvýšení starobného dôchodku navrhovateľa od 1. januára 2016.

Úlohou krajského súdu v danej veci bolo preskúmať rozhodnutie odporkyne v rozsahu a dôvodov uvedených v opravnom prostriedku. Konanie v správnom súdnictve je totiž ovládané dispozičnou zásadou, znamenajúcou, že súd preskúmava napadnuté rozhodnutie len v medziach a v rozsahu určenom v žalobe. Z opravného prostriedku musí byť zrejmé, v ktorých častiach a z akej stránky má súd napadnuté rozhodnutie preskúmať, a to aj s poukazom na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdenie o porušení zákona (procesného, resp. hmotného).

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 03.12.2015, ktorým bol zvýšený starobný dôchodok od 1. januára 2015 o 1,90 eur mesačne na sumu 217,10 eur mesačne.

Odvolací súd preskúmal zákonnosť postupu a rozhodnutia krajského súdu, ktorý o opravnom prostriedku navrhovateľa proti neprávoplatnému rozhodnutiu odporkyne konal a rozhodol podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Navrhovateľ v podanom opravnom prostriedku proti preskúmanému rozhodnutiu a zhodne aj v súdnom konaní namietal priznanú sumu starobného dôchodku. Nesúhlasil s preskúmaným rozhodnutím čo do výšky starobného dôchodku od 1. januára 2016.

Z vykonaného dokazovania bolo v prejednávanej právnej veci preukázateľne zistené, že starobný dôchodok sa navrhovateľovi k 31. decembru 2015 vyplácal zvýšený na sumu minimálneho dôchodku podľa § 82b zákona o sociálnom poistení v sume 269,50 eur mesačne. Bez sumy zvýšenia na sumu minimálneho dôchodku navrhovateľovi patril starobný dôchodok k 31. decembru 2015 v sume 215,20 eur mesačne.

Preskúmaným rozhodnutím bolo rozhodnuté o zvýšení starobného dôchodku navrhovateľa od 1. januára 2016 na sumu 217,10 eur mesačne. Súčasne bolo rozhodnuté podľa § 82b zákona o sociálnom poistení tak, že navrhovateľovi od 1. januára 2016 (naďalej) patrí starobný dôchodok zvýšený na sumu minimálneho dôchodku v sume 269,50 eur. To znamená, že napriek zvýšeniu dôchodkov od 1. januára 2016 podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2016, sa vyplácaná suma starobného dôchodku v porovnaní s obdobím roka 2015, nezmenila.

Od 1. júla 2015 sa zaviedol minimálny dôchodok. Účelom minimálneho dôchodku je zabezpečiť poistencovi dôchodkový príjem na takej úrovni, aby nebol odkázaný na pomoc v hmotnej núdzi. Pre ľudí, ktorí počas života nadobudli aspoň 30 rokov dôchodkového poistenia, od 1. júla 2015 tvoril minimálny dôchodok 136% sumy životného minima, čo na rok 2015 bolo 269,50 eur mesačne.

Navrhovateľ vo svojich podaniach opakovane namietal nesprávnosť rozhodnutia o úprave sumy jeho starobného dôchodku.

Podľa § 82 ods. 1, 2 zákona o sociálnom poistení Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo") vydá opatrenie a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len "Zbierka zákonov") najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, ktorým ustanoví

- a) pevnú sumu zvýšenia dôchodkovej dávky podľa odsekov 2 až 7, 9 a 10,
- b) percento zvýšenia dôchodkovej dávky podľa odseku 8.

Podľa § 1 písm. a/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2016, pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2016 sa ustanovuje o 1,90 eura, ak ide o starobný dôchodok.

Odvolací súd o oboznámení sa s predmetom odvolacieho konania a po oboznámení sa aj s obsahom

spisov došiel k záveru, že krajský súd rozhodol v súlade so zákonom, keď neprávoplatné rozhodnutie z 3. decembra 2015, potvrdil ako vecne správne a zákonné.

V prejednávacom prípade je z odôvodnenia rozsudku krajského súdu zrejmé, akými úvahami sa krajský súd riadil pri utváraní právneho záveru o skutkovom a právnom stave a je zrejmé, prečo nepovažoval námietky navrhovateľa za opodstatnené.

Odvolací súd zastáva názor, že v konaniach o zvýšenie dôchodkovej dávky podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a príslušného opatrenia ministerstva sa odporkyňa nemôže zaoberať samotnou sumou - výškou starobného dôchodku navrhovateľa.

Odvolací súd tak ako krajský súd po preskúmaní postupu odporkyne pri vydaní napadnutého rozhodnutia došiel k záveru, že odporkyňa pri zvýšení starobného dôchodku navrhovateľa od 1. januára 2016 postupovala zákonne.

Krajský súd vytýčil termín pojednávania na deň 25. apríl 2016. Predvolanie na pojednávanie navrhovateľ riadne prevzal dňa 4. marca 2016. Listom doručeným krajskému súdu dňa 25. apríla 2016 oznámil, že sa nemôže zúčastniť pojednávania z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu. Krajskému súdu navrhol, aby rozhodol v jeho neprítomnosti a súdu doručil svoje stanovisko a potvrdenie o dávkach dôchodkového poistenia. Sociálna poisťovňa, ústredie potvrdila, aké dávky navrhovateľ poberal v kalendárnom roku 2015. Od júla 2015 do 31. decembra 2015 to bol starobný dôchodok v sume 269,50 eur mesačne.

V súvislosti s postupom krajského súdu v konaní o opravnom prostriedku, odvolací súd poukázal na ustanovenie § 101 OSP a konštatoval, že krajský súd postupoval správne, pokiaľ prejednal vec v neprítomnosti navrhovateľa. Zdôraznil, že účastníci sú povinní zúčastňovať sa nariadených pojednávanií, kde majú právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a skutočnostiam uvádzaným v návrhu. V prípade, že sa bez náležitého ospravedlnenia nedostavia na pojednávanie, zbavujú sa tým možnosti vyjadriť sa ku skutočnostiam uvádzaným v podanom návrhu, a resp. k jednotlivým dôkazom. Samotné oznámenie dôvodu, pre ktorý sa účastník konania nezúčastní pojednávania, nepostačuje na to, aby mal možnosť súd odročiť pojednávanie. Žiadosť účastníka o odročenie pojednávania musí byť náležite preukázaná a opodstatnenosť odročenia vyhodnocuje v tom ktorom prípade súd, ktorého účastník požiadala o odročenie pojednávania. Navrhovateľ o odročenie pojednávania na krajskom súde dňa 25. apríla 2016 nepožiadala.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP, § 219 ods. 1, 2 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP, ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP v spojení s ust. § 250l ods. 2 a s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 224 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP. Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože navrhovateľ vo veci úspech nemal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.